Samic.Zorica123@gmail.com
Srpski jezik i književnost – I1; I2; I3 i I4

TEMA: KLASICIZAM

NASTAVNA JEDINICA: ŽAN BATIST POKLEN MOLIJER „TVRDICA" (KONEDJA KLASICIZMA)

- Vreme (klasicizma): druga polovina XVII-og veka.
- Uzgledanje na klasiku (antičku književnost)
- Književne vrste: tragedija, epopeja i komedija
- Predstavnici: Kornej, Rasin (tragedija), Molijer (komedija), La Fonten (basne).
- Poetika: racionalnost, poštovanje pravila u pisanju (normativna poetika);
  Načela: istinito, prirodno, jasno; vrline umesto strasti; jednostavnost i sklad; jasnost i logičnost
  Poštovanje granice među književnim rodovima.
  U drami se poštuju tri jedinstva: jedinstvo radnje, vremena i mesta.
- Niže književne vrste: idila, oda, elegija, satira.

Žan Batist Poklen „Tvrdica"
Molijer (1622-1673)

- Tvorac komedije klasicizma
- Humorista i kritičar negativnih pojava
- Poznata dela: Smešne precioze, Škola za žene, Škola za muškarce, Don Žuan, Tvrdica, Tartif, Mizantrop, Uobraženi bolesnik, Učene žene...
- Kritikovao je i ismejavao: izveštačenost (preterivanje, neprirodnost), nadmenost, isprazan sebičnost i licemerje, tvrdičluk, skorojevićki mentalitet i nemoral.
- Klasicistička komedija u pet činova.
- To je komedija karaktera.
- Osnovna tema je gramzivost i tvrdičluk.
- Pod uticajem Plautovog dela Lonac (Aluparija).

по којој је Марин Држић написао комедију „Скуп".

Ликови: Харпагон (зеленаш и тврдица)
Клеант (Харпагонов син); ћерка Елиза;
младић Валер
Фросина сплетканица
Маријана, девојка – сиромашна и добра – у њу
је заљубљен Клеант, а хоће да је жени
Харпагон
Анселм, стари трговац (утврђује се да је
Маријанин и Валеров отац)
слуга Па Флеш
кувар Жак

Ічин: Елиза и Валер се воле; Валер је спасао Елизу
дављења у реци зато је постао радник на
Харпагоновом имању. Ласка и повлађује Харп
ну да би био ближе срцу лепе Елизе.
У другој слици сусрет Елизе и брата Клеанта, к
јој исповеда. У свију заљубљеност у Маријан
и жели да јој материјално помогне да се из
че из немаштине и невоље.
Сусрет Харпагона и Па Флеша. Харпагон га
оптужује Па Флеша да га уходи и плачка
тражећи од њега да му изврне џепове. Па
Флеш га куне: „Дабогда куга поморила тврди
и тврдице." Назива их гагрицама и цимрија
Тако је проблем у делу назначен.
Следећа драмска ситуација: Харпагон директно
открива себе, своје преокупације и однос према д
гима. (Сам са собом говори и каже да је у башти з
пао 10.000 талира)
Долазак Елизе и Клеанта у њему изазива немир и
страх да су чули за новац.
Није ни саслушао своју децу (да Клеанет жели да о
Маријану) Харпагон их прекорева да много тро
на одела и власуље. Саопштава им да жели д
ожени Маријану, лепу, младу и сиромашну. Си
ће оженити богатом удовицом, а ћерку Елизу за ст
Анселма, јер овај не жели мираз.
Харпагон пита Валера, да он са стране процен
колико је у праву да Елизу уда за старог Ан
Валер иронично каже: „Све је ту обухваћено
мираза, замењује лепоту и младост, порекло,
памет и поштеце."

③ II чин: Клеант би хтео да позајми новац и то
саопштава слуги Ла Флешу.
Клеант хоће да позајми новац преко посредника
газда Симона. Зајмодавац и узајмилац морају
се састати. Камата је 25%. 15 000 франака, а
12.000 само у новцу. Зајмодавац је
Харпагон. Почињу прекоревања и оптужбе
(Харпагон напада сина да троши оно што је
стекао, а Клеант схвата, да му је отац зеле-
наш.
Харпагон је богат човек, који изиграва сиромашка.
До богатства долази зеленашењем.
Дијалог Ла Флеша и Фросине, јер он неће да је
награди за посредовање између ње и Маријане.
„Г. Харпагон је човек нечовечнији од сваког човека
међу смртнима, најтврђи и најшкртији човек"...

III чин: Дочек (вечера) Маријане и Фросине – хлутство
о припремању дочека. За 10 особа, али може
и за осам, па да се подели. Да се намешта
не трља много да се не истроши; да се виш
служи вода неговино. Вечера без печења –
како каже Валер „да смисао живота није
у једењу
У овом делу сазнајемо да су коњи постали
„само сенке или авети".
Штампао је календар са већим бројем по-
стова и бдења у години, да послуга маце
једе. Тужио је суседову мачку, јер му
је појела комад сланине. Коњушар га је
ухватио, да краде зоб од својих коња.
Свет га гледа као тврдицу, каишара, [illegible]
цу и лупежа.
У заказано време стижу Фросина и Маријана
Харпагон тражи од Клеанта да на Маријану
гледа као на своју мајеху, а отац је
бесан када Клеант наручује воће и
слаткише. Нарочито кад јој у име оца
поклања скупоцен прстен, који му је претом
скинуо са прста.
Харпагон: „О безлушни сине, зар баш хоћеш
да ме упропастиш?"

IV-ти чин:
Елиза, Клеант и Фросина се договарају како да ослободе Маријану од обавезе да пође за Харпагона, пошто је мајка дала реч.
Од сина Харпагон тражи да каже да ти воли Маријану и шта мисли о њој. Клеант каже неискрено да ништа, према њој не осећа и да није изгледна. Харпагон лукаво закључује да је то добро, јер је мислио да му је уступи будући да је у годинама и да му она по томе није прилика. Он остаје по своме даће је оженити. Клеант онда каже да је заљубљен у њу и да је више пута био насамо са њом. Харпагон јоут на сина искључује га из наследства. Кувар Жак каже Клеанту да не брине, јер се дочепао Харпагоновог закопаног новца. Харпагон заломаже да му је украден новац.

V-ти чин. Харпагон назива Валера лоповом, Валер мислећи да је то у вези са Елизом са којом намерава да побегне, каже да је то истина, али да то није зло. Хумор се заснива на неспоразуму.
Преокрет доноси Анселм пред којим Валер прича о свом Напуљском и аристократском пореклу: о имену оца, износећи историју свога лутања. Када је имао 7-година, са мајком одем и сестром, доживели су бродолом, у коме су његови страдали, а он је био извучен - капетан га је извукао на шланску лађу. Тражећи оца упознао је Елизу.
Маријана у Валеру препозна је брата, а Анселм у Валеру и Маријани своју децу.
Елиза се удаје за Валера, а Клеант се жени Маријаном. Обе свадбе плаћа Анселмо. Харпагон ушиљари одело и враћа се својој страсти - талирима.
Мотиви: зеленашење, тврдичење, расипни син, лоуба два млада пара, налажење деце и срећни завршеци.

Циљ: Да ученици схвате одлике класицистичке комедије. Типизиране ликове (тврдице, распусног сина, лукавог слугу, сплеткашице, лепе и сиромашне девојке...) комедије карактера.

Очекивани исход: Да ученици схвате ликове, при... и ситуације. Да схвате како разорна може бити тврдичење и стицан новца зеленашењем.